

[Aksel Larsen.]

til under alle omstændigheder at skyde igen, uanset hvor de befandt sig, når de blev angrebet.

Nu har vi indgående diskuteret i kommissionen, hvorledes det ville være, hvis et fremmed krigsskib lagde sig på Københavns red uden at foretage krigshandlinger, men som en potentiel angriber, og vi var enige om, at der behøvede ikke at stå noget i grundloven, selvfølgelig havde regeringen pligt til at sørge for, at det fjernede sig, eventuelt med militære magtmidler. Hvis under en krig Danmark er neutralt — ja, det kunne dog tænkes — og fremmede militærflyvere flyver over dansk territorium, har Danmark efter folkeretten lov og pligt til at forsøge at tvinge dem til at lande, eventuelt ved beskydning. Vel, hvis danske militærflyvere kommer ind over fremmed land- eller søterritorium, har dette fremmede land ret og pligt til at forsøge at tvinge dem til at lande, og, hvis de ikke gør det, at skyde på dem, men efter forholdsordren skal de skyde igen, og så er den situation indtrådt, der giver regeringen ret til uden at spørge rigsdagen at erklære sig i krigstilstand med den pågældende magt, der kun har handlet i overensstemmelse med almindelig folkeret. Jeg synes, at dette er uhyre betænkeligt, og foreslår derfor, at ordene „eller danske styrker“ i § 19, stk. 2, udgår.

Jeg foreslår endvidere, at hele stk. 3 i § 19 udgår. I stk. 3 vil man grundlovfæste det udenrigspolitiske nævn. Nu er det allerede sådan, at det udenrigspolitiske nævn arbejder og bruges af regeringen på en måde, som direkte strider mod de forudsætninger, man havde, da man vedtog loven om det udenrigspolitiske nævn. Jeg skal ikke gentage disse forudsætninger. Alle burde kende dem, og interesserede kan skaffe sig kendskab til dem ved at læse i rigsdagstidenden, hvad P. Munch sagde i den anledning. Nu vil man oven i købet grundlovfæste det udenrigspolitiske nævn. Hvis det lykkes, vil det betyde, at man i fremtiden i endnu højere grad, end tilfældet er i dag, vil henlægge alle vigtige udenrigspolitiske drøftelser og afgørelser til det udenrigspolitiske nævn, idet man vil sige: ja, men det eksisterer jo i medfør af grundloven — og så vil folketingets indfyldelse på udenrigspolitikken blive yderligere formindsket. Det

vil vi ikke være med til, og derfor foreslår vi, at dette stk. 3 udgår.

Hvad § 20 angår — det er paragraffen om suverænitetsopgivelse —, har jeg allerede talt om den ved første behandling, og jeg skal ikke gentage alt, hvad jeg sagde dengang. Jeg vil kun fastslå, at det er usandt, når man hævder, som det ved første behandling blev hævdet af det ærede medlem hr. Hans Hedtoft, at der skal jo fem sjettedeles majoritet i rigsdagen til, for at suverænitetet kan opgives. Det skal der aldeles ikke. Et forslag kan vedtages med en kneben majoritet, og så kan det derefter konfirmeres ved en folkeafstemning, hvor flertallet af de afstemningsberettigede stemmer er imod det, men hvor det alligevel bliver gældende lov, fordi man har denne trossede formulering af folkeafstemningsparagraffen, § 42, med 30 pct.-reglen. Jeg ved ikke, om jeg stadig taler for døve øren, når jeg siger, at man må da indse, at sidste punktum i stk. 2, der giver mulighed for at gennemføre suverænitetsopgivelse støttet på et ringe rigsdagsflertal og på et absolut mindretal i befolkningen, dog bør udgå; det bør man lade falde. Jeg vil ikke dermed love, at hvis man lader det falde, vil jeg stemme for § 20. Jeg er principiel modstander af, at der i rigets grundlov indføjes en paragraf, der giver mulighed for at overlade repræsentanter for fremmed magt den indenrigske myndighed i Danmark. Jeg synes dog, at der burde være så megen tænkeevne hos dette høje tings ærede medlemmer, så de kunne indse, at dette andet punktum i stk. 2 fuldkommen likviderer garantibestemmelsen om fem sjettedeles majoritet og altså gør det hele så uendelig meget mere farligt.

Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt give mig til at forestille mig, hvilke tilfælde af suverænitetsopgivelse der kan forekomme. Jeg ved, at det kan ske i nærmere bestemt omfang, det vil sige, det kan ske på et enkelt område, på flere områder, eller det kan i værste fald betyde en total overladelse af al indenrigsk myndighed til fremmed magt. Det vil altså sige reelt en ophævelse af grundloven, hvis man tænker sig den værste konsekvens, at den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt overlades til NATO-rådet i Paris. Men jeg er klar over, at man i hvert fald meget snart, hvis man får gennemført en grundlov med denne paragraf, vil benytte sig af den fuld-